

Tưởng Năng Tiến – Tù Tây & Tù Ta

“Trên thế giới, có lẽ không có nước nào đối xử với tù binh Mỹ tốt như ở nước ta.”

Đại Tá [Trần Trọng Duyệt](#), Cựu Chỉ Huy Trưởng Hòa Lò.

Cũng như Cát Bụi Chân Ai, tác phẩm Chiều Chiều rất được công luận quan tâm cùng không ít những lời tán thưởng :

[Nguyễn Sỹ Đại](#): “Ô Hoài sinh ra để viết.”

[Đăng Tiến](#): “Ở các tác phẩm trước, Ô Hoài thường bao che, bào chữa, như là một hồi ký bao cấp. Đến Chiều Chiều, giọng kể nghiêm nghị hơn về đời sống chính trị và văn nghệ ngọt ngào những năm 1955-1970, về những sai lầm trong chính sách Cải cách ruộng đất, về những đợt học tập chiếu lệ ở trường Đảng cao cấp là trường Nguyễn Ái Quốc ...”

[Hoàng Khởi Phong](#): “Cát bụi chân ai là một tác phẩm có nằm trong lãnh vực phản kháng hay không khoan hãy xét tới. Nó là một tập hồi ký nên chỉ có vấn đề trung thực hay giả dối là quan trọng... Nó đã được viết như những lời thì thầm trong bóng tối, những lời thật thà mà vì sợ hãi quá lâu không dám nói to... Con chim sắp chết cất tiếng bi ai, con người sắp chết nói lời nói thật. Huống hồ Ô Hoài là một nhà văn, lại có tài!”

Tôi hoàn toàn và tuyệt đối không dám nghi ngờ chi về tài năng của ông, chỉ có hơi nghi ngại, và thoáng chút ngỡ ngàng (vì dăm ba câu chữ) thôi :

“Phùng Cung bị bắt khi nhân văn, nhân võ đã được dọn dẹp yên ắng, đã tàn... Tôi không thể tưởng tượng ra được một Phùng Cung thế nào mà bị bắt... Lại hơn mười năm sau. Chập tối, một người bước

vào cửa. Dáng ủ rũ, mặt tái ngoét, không phải Phùng Cung mà là cái bóng Phùng Cung trên tờ giấy tẩy chì mờ mờ.

- Phùng Cung phải không?

- Tôi đây.

- Còn sống về được a?

- Cũng không hiểu tại sao, anh ạ.

...

Phùng Cung hỏi tôi:

- Anh có biết tôi phải giam bao nhiêu năm?

- Không biết.

- Vâng, mười một năm tù biệt giam.

Đã tù lại biệt giam, lại bệnh lao, thế mà không chết rũ tù.” (Tô Hoài. [Cát Bui Chân Ai](#). Hà Nội: Hội Nhà Văn, 1992).

Nửa thế kỷ sau – sau “khi nhân văn, nhân võ đã được dọn dẹp yên ắng” – nhưng sự hậm hực của Tô Hoài về những đồng nghiệp (không may) xem chừng vẫn chưa “yên ắng” lắm. Lối viết cường điệu, theo tiêu chuẩn của thời bao cấp – xem ra – cũng không thay đổi chi nhiều :

“Thói quen người Mỹ, bữa ăn thịnh soạn nửa đêm có món thịt gà tây – như ta Tết ông táo cúng cá chép... Thế mà những năm ấy, nhiều làng hai bên sông Đuống, hợp tác xã, đã chuyển ruộng cho các xóm khác để chuyên nuôi gà tây. Đến áp Nôn, hàng đoàn xe tải số biển đỏ của quân đội về lấy gà. Gà tây đem cho tù binh Mỹ ăn tết.”

Trời! Chỉ có vài trăm tù binh Mỹ thôi mà “hàng đoàn xe tải về lấy gà cho tù binh Mỹ ăn tết.” Ăn uống kiểu đó thì bội thực chắc chết, chết chắc, chớ sống gì nổi – cha nội?

Văn phong của một ngòi bút lớn, viết vào lúc cuối đời (“con người sắp chết nói lời nói thật”) mà sao cứ xoén xoét như một anh cán bộ tuyên huấn hay một chị bí thư chi bộ vậy đó. Mà [Đại Tá Trần Trọng Duyệt](#) thì đúng là bí thư chi bộ trại Hòa Lò, và miệng lưỡi của ông – rõ ràng – nghe có thơn thớt thật: “Trên thế giới, có lẽ không có nước nào đối xử với tù binh Mỹ tốt như ở nước ta. Đó là nhờ truyền thống khoan hồng và nhân đạo đã có từ hàng ngàn năm trước của dân tộc ta.”

Chưa hết, quý ông “nhà báo” còn thêm mắm/dặm muối cho câu chuyện Hòa Lò được thêm phần đậm đà và hấp dẫn :

“Để thay đổi không khí cho các tù binh đã phải ở trong trại lâu ngày, được sự phối hợp giúp đỡ của Công an Hà Nội và An ninh Quân đội, Ban chỉ huy trại còn nhiều lần tổ chức cho các tù binh đi tham quan một số di tích lịch sử, văn hóa và danh thắng của Thủ đô Hà Nội như: Hồ Hoàn Kiếm, Công viên Lê Nin, Quốc tử giám, chùa Trấn Quốc, chùa Một Cột, Viện Bảo tàng Quân đội (nay là Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam), bệnh viện Bạch Mai...

Để bảo đảm an toàn cho những ‘vị khách đặc biệt’ này, ta đã cho phép các tù binh ăn mặc như khách du lịch: Cũng comlê, cavát, giày đen v.v...” (Đặng Vương Hưng & Nguyễn Văn Tường. “[Cuộc Sống Thường Ngày Của Tù Binh Mỹ Tại Hoà Lò Hơn Bốn Mươi Năm Trước](#)” – Báo Người Đưa Tin 8/10/2013).

Thiệt là quá đã và quá đáng!

Cũng bị giam giữ tại Hoà Lò (vào cùng thời điểm) nhưng sinh hoạt của một người tù Việt Nam lại hoàn toàn khác: chả thấy ông được mặc complet, đeo cravate và đi tham quan lần nào cả :

“Hắn cời trường nằm trong xà lim, thiếp đi vì nóng. Và choàng tỉnh vì nóng. Người hầm hập. Mồ hôi toát ra. Hắn nhòm dậy nhìn vết mồ hôi in thẫm trên những tấm ván lim thành hình một bộ xương người...

Tiêu chuẩn nước tắm của mình: Nửa lít bột ra từ khoản nước uống. Nhúng khăn mặt vào ca. Lau. Lau từ mặt xuống cổ. Lau từ cổ xuống ngực. Xuống bụng. Dấp nước khăn mặt, rồi khoanh tay đập, đập vĩa vào lưng. Rồi lau xuống bẹn, xuống chân, cho đến khi cái khăn mặt nóng lên thì vắt nước đi. Vắt vào cái nắp xô vệ sinh để ngừa cho khỏi bắn nước bắn vào xô ra ngoài. Rồi mới nghiêng nắp cho nước chảy vào xô.

Cái thứ nước vắt ra ấy nâu nâu đen đen đặc nhờn nhớt. Bô đầy thì vắt nước lên tường xà lim cho nước vào tường. Cũng thấy người dễ chịu. Còn dễ chịu vì lúc tắm là lúc không để ý tới thời-gian-xà-lim. Nó

qua đi mà chẳng tra tấn được mình như mọi lúc. Nhưng không bao lâu đã lại hầm hập. Không thể tắm nữa. Còn phải dành nước để uống...” (Bùi Ngọc Tấn. [Chuyện Kể Năm 2000](#), tập I. CLB Tuổi Xanh, Westminster, CA: 2000).

Mà Bùi Ngọc Tấn vốn xuất xứ từ một gia đình “thuần cộng” và chỉ bị “tạm giữ” để điều tra “phục vụ cho việc xử lý nội bộ” thôi đó nha, ông không hề bị xét xử vì bất cứ tội danh nào cả. Chớ còn cái thứ nguy quân, can tội cầm súng chống lại nhân dân, cỡ như [Phan Nhật Nam](#) thì mới thiệt là ... mát Trời ông Địa: “Những ngày dài suốt thời gian từ 7/9/1981 đến 29/5/1988 tôi chỉ ao ước được đưa bàn tay ra khỏi khung cửa sổ nhà giam để xem gió mát như thế nào!”

Thôi (bác Nam à) chuyện từ thế kỷ trước lặn, nhắc lại làm chi cho má nó khi. Và lại, Đảng và Nhà Nước đã “dũng cảm” và “quyết tâm đổi mới toàn diện” lâu lắc rồi mà. Bây giờ mọi sự chắc đã hoàn toàn khác trước.

Hồng dám khác đâu!

Trái: “Hai nhà hoạt động Trương Văn Dũng và Nguyễn Thủy Hạnh phản đối tình trạng đàn áp tù nhân lương tâm ở trại 6 Nghệ An.” Ảnh & chú thích: [RFA](#). Phải: “Hơn 1000 người đã ký lời phản đối ngược đãi tù nhân chính trị.” Ảnh & chú thích: [BBC](#)

FB [Trinh Thị Thảo](#) (thứ nữ của bà Cấn Thị Thêu) đã lên tiếng, vào hôm 2 tháng 7 năm 2021, báo động về tình trạng cả gia đình mình bị ngược đãi đây nè :

Gia đình tôi mới nhận được tin là trại tạm giam công an Hoà Bình đang biệt giam mẹ tôi - Cấn Thị Thêu, hiện tại miền Bắc Việt Nam đang là mùa hè, thời tiết nắng khủng khiếp có hôm lên tới trên 40 độ C, trong buồng giam có thể nhiệt độ lên đến 45 độ C, vậy mà trại giam không có quạt điện, buồng giam thì đóng kín cửa cả ngày lẫn đêm. Mẹ tôi có dặn các bạn buồng bên cạnh mẹ tôi là nếu thấy mẹ tôi đập

cửa buồng giam thì hô hoán cho mẹ tôi đi cấp cứu đủ để thấy tình hình sức khỏe của mẹ tôi đang vô cùng nguy hiểm...

Em tôi Trịnh Bá Tư cũng đang bị giam giữ cùng chỗ mẹ tôi, hiện tại tình hình của em Tư cũng có thể tương tự giống mẹ tôi.

Anh tôi Trịnh Bá Phương đã kết thúc giai đoạn điều tra theo luật thì luật sư có thể vào gặp được vậy mà hôm qua luật sư vào gặp thì phía trại giam Hoà Lò nói phải xin ý kiến của bên viện kiểm sát.

Các ông cộng sản Việt Nam luôn nói với quốc tế là tôn trọng nhân quyền mà các ông đối xử với các tù nhân một cách tàn độc như vậy, mẹ, anh và em tôi chỉ lên tiếng trước bất công của chế độ, mong muốn góp tiếng nói của mình để đất nước tốt đẹp hơn thôi mà.

Nói thế – chả lẽ – các ông cộng sản Việt Nam lại là những người kỳ thị, phân biệt đối xử giữa tù tây và tù ta chẳng?

Cũng hông dám “kỳ thị” đâu!

Tù Tây cũng bị hành cho tới bến, chứ đừng có mà tưởng bỏ nhá. Xin trích dẫn một câu, chỉ một câu thôi, trong [Hồi Ký Hoà Lò](#) của Thượng Nghị Sĩ John McCain :

Họ đánh tôi đập vùi, đánh tôi bất tỉnh. Họ liên tục hăm dọa: “Mày sẽ không nhận được bất kỳ chữa trị thuốc men gì cho đến khi mày mở miệng.”

Tây/Ta gì thì cũng chết bà với chúng ông ráo trội!